

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום ראשון כ"א באייר תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

קידושין - ע"ט

1. **משנה - מי שנתן רשות לשלוחו לקדש את בתו, והלך גם הוא וקדשה - כיצד הדין?**
 - א. אם הקידושין שלו קדמו לקידושי השליח - קידושו קידושין וקידושי השליח אינם כלום, שהרי כבר מקודשת היא בשעה שקידשה השליח.
 - ב. אם של קידושי שלוחו קדמו לשלו - קידושו של השליח קידושין, וקידושו שלו, אינם כלום.
 - ג. אם אינו ידוע מי קדם למי - שניהם נותנים גט מספק, ואם רצו, אחד מהם נותן לה גט, ואחר כך אחד כונס אותה. וכן שנו לגבי בוגרת, שמתקדשת בעצמה. הטעם שהוצרכו להשמיענו דין זה בשני המקרים:

באב אם קדמו קידושו, חלים, כיון שבקי ביוחסין, וכיון שמצא בעל יותר מיוחס לבתו, ביטל את השליחות, וקידשה לו. אבל באשה ששלחה אף שקדמה וקידשה את עצמה, אין לה גמירות דעת שלימה בקידושין שלה, ואין בדעתה לבטל את השליחות, מכיון שאינה בקיאה ביוחסין, והו"א שיחולו קידושי השליח.

ואם היה משמיע רק לגבה הו"א דוקא כשקידשה את עצמה קודם שקידשה השליח, קידושיה קידושין, משום שאשה מדקדקת בטיב האיש לפני שנישאת לו. ומסתמכת היא על עצמה יותר מאשר על השליח, ולכן ביטלה את שליחותו. אבל באב הו"א שלא איכפת לו שיחולו של השליח.

2. **קידשה אביה בדרך, וקידשה אף היא את עצמה בעיר באותו היום. והרי עתה, בסוף היום, נבדקה ונמצאת שהיא בוגרת, אלא שלא נודע אם בזמן הקידושין כבר בגרה או לא - כיצד דינה?**
 - א. רב - הרי היא בוגרת לפנינו. ומשום כך אנו תולים שאף בתחילת היום היא כבר בגרה. לפיכך חלים קידושיה.
 - ב. **שמואל** - חיישינן לקידושי שניהם, משום שספק הוא, מה הייתה היא בזמן הקידושין. ואין מדובר בתוך ששה חדשים שבין נערות לבגרות - שהרי אז היא בחזקת נערה, ואין מדובר בנתקדשה לאחר ששה חדשים אלו, כיון שבזה ודאי היא בוגרת. אלא נחלקו כשנתקדשה באותו יום שמלאו 6 חדשים מיום שנעשית נערה, ולערב מלאו לה י"ב וששה חדשים ויום אחד. וחזקה שביום זה תביא סימני בגרות, ובערב נבדקה ונמצאו בה סימני בוגרת. לרב: הרי היא בוגרת לפנינו. ותולים שגם בבוקר היא כבר היתה בוגרת. לשמואל: כל היום במצב ספק הוא, שמא רק בערב באו סימנים.

3. **מקוה שהיה בחזקת כשרות של מקוה שלם, שיש בו ארבעים סאה מים, שענתה נמדד, ונמצא פסול, ואין ידוע מאימתי הוא נחסר ונפסל, כיצד הדין? כל הטמאים שטבלו במקוה זה באותו זמן שמסופקת כשרותו, הרי הם נשארו בחזקת טומאתם, [ואף שספק טומאה ברשות הרבים - טהור, בנידון דידן, כל הטהרות טמאים אף אם נגעו בהם ברשות הרבים. כיון שתולים שהמקוה בודאי פסול היה].**

4. **לפי מה ששינוי במקוה יקשה על שמואל שהרי עכשיו היא בוגרת, ויש לומר שכן היתה אף קודם לכן? במקוה, מעמידים על חזקה דמעיקרא כיון שיש לומר העמד טמא על חזקתו שהוא טמא, והקשו - אדרבה, העמד מקוה על חזקתו, ותאמר שלא חסר. ותירצו - הרי הוא חסר לפניך, והעמידנו על חזקתו העכשוית. אבל בבת אין לומר בוגרת לפניך, כיון שיתכן שכעת בגרה. אמנם במקוה אין לומר שכעת חסר כיון שיש 'תרתני לריעותא' - חזקת טומאה של הטובל, וחסר לפנינו. אבל בבוגרת יש רק חזקה לריעותא, דהיינו "הרי בוגרת לפנינו".**

5. **היה אדם בודק באופן קבוע את החבית יין לראות שלא החמיצה, כדי שיוכל להפריש ממנה תמיד תרומה על יין אחר של טבל, ונמצאת החבית שנעשתה חומץ. כיצד הדין? שנעשתה חומץ. כיצד הדין? כל ג' ימים הראשונים מעת בדיקתו האחרונה, מוחזקת בודאי שעדיין לא החמיצה, מכאן ואילך עד שנמצאה חומץ, הרי היא בספק, וכל הטבלים שתרם ממנה עליהם, ספק טבל הם. המשך -**

התנא ששנה דין חבית הוא רבי שמעון, שחולק אף לגבי מקוה, ופוסק: אין המקוה פסול למפרע בתורת ודאי, אלא ספק פסול הוא בלבד, בזמן טבילת הטמאים בו, לפיכך: ברשות הרבים, ספיקו טהור, וברשות היחיד, ספק טמאות, שסובר ר"ש: ספק טמאה ברשות היחיד, אינו טמא אלא מספק.

ואם הן טהרות של תרומה, לא אוכלים ולא שורפים, [שהרי אם היא טהורה אסור לאבדה, שהרי כתוב "משמרת תרומתי"].

6. **שכיב מרע שכתב את כל נכסיו לאחרים, והבריא, בטלה מתנתו. כיון שלא שייר לעצמו כלום, גילה דעתו שלא נתן אלא על מנת שימות מחולי זה. אבל בריא שכתב את כל נכסיו לאחרים, מתנתו מתנה. כיצד הדין כשהוא אומר: הייתי שכ"מ בשעת הכתיבה, והם אומרים: היית בריא?**
- א. **לר' יעקב** - אם המקבלים תפסו את הנכסים, הנותן מוציא אותם מידם, כיון שהמרא קמא נחשב למוחזק.
אבל הן, אין מוציאים מידו בלא להביא ראיה שהיה בריא בשעת נתינה, כיון שבכל ממון המוטל בספק, המוציא מחבירו עליו הראיה.
- ב. **לרבי נתן** - אם עכשיו בריא הוא, חזקתו שהיה בריא גם בשעת הנתינה. ואם עכשיו שכיב מרע הוא, חזקתו שגם בשעת הנתינה היה שכיב מרע. עד שיביאו ראיה.
רב מתיישב אפילו כרבי יעקב, כיון שמה שאמר רבי יעקב זה דווקא בממון, שאפשר לומר: העמד ממון על חזקתו.
אבל כאן בבתו שבגרה, לא אומרים "העמד גוף על חזקתו" כיון שזו חזקה העומדת היא להשתנות.
וכן לשמואל, מה שאמר שמואל שנעמידנו בחזקת בריא כיון שכל האנשים, בחזקת בריאים עומדים, אבל כאן הרי הרבה נערוט אינן מביאות סימני בגרות ביום שנשלמים ששת חדשי הנערוט.

7. **נערה ביום האחרון לנערותה, וקידשה אביה בדרך, ובאותו היום אף היא קידשה את עצמה בעיר, ובסוף היום הרי היא בוגרת לפנינו. כיצד דינה? ברייתא אחת - הרי היא בוגרת לפנינו, וברייתא אחרת: חוששים לקידושי שניהם. ואף כאן ביארו שאין זה מוכרח כרב וכשמואל. למסקנת הגמרא: הלכה כרב.**

8. **מי שיצא הוא ואשתו [המיוחסת] למדינת הים, ולאחר זמן באו הוא ואשתו ובניו חזרה, כאשר רק הבעל מוכר לנו, ולא האשה וילדיה. כיצד דינם?**
- א. הרי הוא נאמן על כך שזו היא אשתו. ואין הוא צריך להביא ראיה, על יחוסה ועל יחוס הבנים.
- ב. אם באו עמו רק בניו, בלי אשתו, ואמר: שהיא מתה, ואלו הם בניה - צריך להביא ראיה על הבנים, שאכן הם בני אותה האשה. אבל אי"צ ראיה על יחוס האשה.
- ג. אם יצא כשהוא רווק, ונשא שם אשה, וחוזר עם אשתו ובניה - צריך להביא ראיה על האשה שיחוסה כשר, ואי"צ על הבנים הכרוכים אחריה.
- ד. ואם בא רק עם בניו, ואמר: שנישא ומתה צריך להביא בין על האשה ובין על בניה.
- ה. ובברייתא שנינו: אבל באומר "שתי נשים נשאתי במדינת הים, ואחת מתה, וזו היא השניה, ואלו בניה" - מביא ראיה על האשה, ועל הבנים. בין על הגדולים ובין על הקטנים.
ואפילו הם כרוכים אחריה, אין הדבר מעיד על כך שהם בניה. כי שמא בניה של השניה הם, ומפני שגידלה אותם הם כרוכים אחריה.